

Bruxelles, den 22. maj 2026
(OR. en)

9202/26

CULT 71	EMPL 113
AUDIO 70	GENDER 35
CULT HERIT 13	DIGIT 135
EDUC 160	TOUR 26
JEUN 75	MI 465
COMPET 563	ENV 502
SAN 298	PROCIV 96
DISINFO 41	RECH 219
RELEX 648	NDICI 14
FREMP 167	FIN 675
AG 74	

I/A-PUNKTSNOTE

fra:	formandskabet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Vedr.:	Fælles erklæring "Europa for kultur - kultur for Europa" – Godkendelse

I. INDLEDNING

1. Den 12. november 2025 forelagde Kommissionen et udkast til "fælles erklæring 'Europa for kultur – kultur for Europa'" ("fælles erklæring")¹ for Rådet og Europa-Parlamentet. Formålet med denne erklæring er at sikre en styrket politisk forpligtelse på kulturområdet inden for hver institutions respektive roller og kompetencer.

¹ dok. 15410/25 ADD 2.

2. Den 1. april bemyndigede De Faste Repræsentanternes Komité formandskabet til at indlede interinstitutionelle drøftelser med Europa-Parlamentet og Kommissionen på grundlag af teksten i dok. 7663/26 REV 1 efter gennemgangen i Kulturudvalget (CAC) den 21. januar 2026 og 17. februar 2026.
3. Der blev afholdt fire interinstitutionelle møder for at drøfte teksten til erklæringen, tre på teknisk plan (den 22. april, 4. maj og 6. maj 2026) og et på politisk plan (den 18. maj 2026 i Strasbourg), hvor der blev opnået foreløbig politisk enighed med Europa-Parlamentet og Kommissionen. Det kompromis, der blev nået, findes i bilaget.
4. Den fælles erklæring bør nu undertegnes af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen.

II. **KONKLUSION**

De Faste Repræsentanternes Komité opfordres til:

- at bekræfte den enighed, der er opnået, og
- at henstille til Rådet, at det:
 - godkender teksten til en "fælles erklæring 'Europa for kultur – kultur for Europa'", jf. bilaget, og
 - bemyndiger formandskabet til at undertegne erklæringen på dets vegne.

Udkast til fælles erklæring**"Europa for kultur – kultur for Europa"****Præambel**

ud fra følgende betragtninger:

- a) Europa er et kontinent med uvurderlig kunst, kultur og kreativitet samt en rig kulturarv og historie. Europas kulturelle mangfoldighed og dynamik, der styrkes af kunstneres og kulturelle og kreative fagfolks ekspertise, er afgørende for EU's værdier og identitet, fremmer en europæisk tilhørsfølelse og fælles europæisk identitet og styrker demokratiet.
- b) De kulturelle og kreative sektorer og brancher er dynamiske økonomiske sektorer. De omfatter alle udtryks- og ytringsformer i forbindelse med kunst, kultur og kulturarv samt det audiovisuelle område og medieområdet. De udgør en strategisk ressource for Europas konkurrenceevne og samhørighed, som genererer økonomisk vækst og positive afsmittende virkninger på tværs af sektorer og territorier, skaber kvalificerede job og styrker EU's kreative og innovative forspring.
- c) Kultur og kulturarv understøtter de kerneværdier, som EU bygger på – respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne (artikel 2 i TEU) – og er indbegrebet af mottoet "forenet i mangfoldighed". EU's overordnede mål på kulturområdet er at respektere og fremme dets rige kulturelle og sproglige mangfoldighed, sikre, at den europæiske kulturarv beskyttes og udvikles, samt fremme samarbejde mellem medlemsstaterne (artikel 3 i TEU og artikel 167 i TEUF) og dermed støtte medlemsstaternes tiltag på kulturområdet.

- d) Kultur og kulturarv skaber et rum, hvor man kan forestille sig ønskværdige fremtidsudsigter, og er afgørende for den europæiske levevis. De udgør en platform for offentlig dialog, forener lokalsamfund, beriger menneskers liv, skaber samhørighed i vores samfund og er en vigtig strømpil for EU's optræden udadtil. EU kan udnytte sine kulturelle aktiver til at opbygge modstandsdygtighed, fremme fred og demokrati og inspirere til innovative løsninger, der bidrager til en bæredygtig udvikling.
- e) Kultur er en strategisk ressource for EU til at imødegå nutidens presserende realiteter såsom geopolitiske og geoøkonomiske spændinger, global opvarmning og miljøforringelse, sociale og økonomiske uligheder, hurtige teknologiske ændringer, demografiske forandringer og en mental sundhedskrise. Samtidig står de kulturelle og kreative sektorer og brancher, herunder de audiovisuelle brancher, over for deres egne udfordringer, hvilket kræver målrettet støtte og beslutsom handling.
- f) Denne erklæring formulerer en langsigtet strategisk vision om at sætte kulturen i centrum for Europas identitet med udgangspunkt i resultaterne af EU's arbejdsplaner på kulturområdet. Den understreger kulturens betydning for enkeltpersoner, lokalsamfund og EU og styrker kulturelle rettigheder og principper. Den anerkender, at kulturelle aktiviteter, varer og tjenesteydelser formidler identiteter, værdier og betydninger. Den bekræfter også på ny, at Unionen bør tage hensyn til kulturelle aspekter i alle sine tiltag, navnlig med henblik på at respektere og fremme sine kulturers mangfoldighed.
- g) Denne erklæring anerkender EU's støttende rolle på kulturområdet og bekræfter, at Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen – inden for deres respektive beføjelser og i fuld overensstemmelse med EU-retten – har fælles politiske forpligtelser og ansvar på grundlag af de centrale retningslinjer, der er fastsat i Kommissionens kulturkompas for Europa fra 2025.

Fælles erklæring om "Europa for kultur - kultur for Europa"

Vi sigter mod at fremme og positionere kultur, så den både er en ressource for europæisk enhed, demokrati, mangfoldighed, ekspertise og konkurrenceevne og får glæde heraf. Derfor forpligter vi os til:

- at styrke Den Europæiske Unions rolle som et globalt kulturelt kraftcenter og et dynamisk knudepunkt for kreativitet, hvor alle frit kan skabe, tilgå og engagere sig i kultur; en rolle, der værner om kulturelle rettigheder og styrker borgerne og de kreative fagfolk
- at sikre, at kultur fortsat er en drivkraft for Europas socioøkonomiske og territoriale struktur, idet kulturens iboende, samfundsmæssige, medborgerlige og økonomiske værdi og dens forandringspotentiale anerkendes
- at fremme foranstaltninger til at styrke, fremme, innovere og konkurrere globalt
- at anerkende kulturens iboende værdi og dens rolle som et offentligt gode, der bidrager til EU's modstandsdygtighed og bæredygtige vækst.

I overensstemmelse med disse forpligtelser og de fire centrale retningslinjer i kulturkompasset for Europa erklærer vi vores tilslutning til de følgende principper for kulturpolitikker i Europa.

1. **Friheden til kunstnerisk udfoldelse** og frihed til at skabe er grundlæggende for kulturen og spiller en uundværlig rolle med hensyn til at fremme demokratiske samfund og værne om europæiske værdier.

Vi forpligter os til:

- at beskytte friheden til kunstnerisk udfoldelse og respekten for EU's værdier som en hjørnesten i demokratiet og i Den Europæiske Unions grundlæggende rettigheder
- at beskytte kunstnere og kulturmedarbejdere mod censur, intimidering og utilbørlig indblanding
- at værne om kulturinstitutioners uafhængighed.

2. **Kulturel og sproglig mangfoldighed** er grundlæggende værdier, som EU bygger på. Vi forpligter os til:

- at støtte, hylde og bevare Den Europæiske Unions rige kulturelle og sproglige mangfoldighed og dens kulturelle suverænitet
- at fremme den rige mangfoldighed af kulturelle værker og kulturelt indhold, der er skabt i Europa, især online, og fremme deres synlighed og søgbarhed på alle EU's officielle sprog med fuld respekt for den sproglige mangfoldighed.

3. **Adgang til kultur** er en grundlæggende søjle i demokratiske og inkluderende samfund. Vi forpligter os til:

- at fremme inklusiv adgang til, deltagelse i, nydelse og gavn af kultur og kulturarv for alle, navnlig yngre generationer
- at lægge særlig vægt på de kulturelle rettigheder, som omfatter adgang til kultur, for sårbare personer, herunder personer med handicap, marginaliserede eller dårligt stillede personer og personer, der bor i landdistrikter, fjerntliggende eller underforsynede områder – herunder områder, der er i risiko for affolkning eller står over for socioøkonomiske udfordringer
- at styrke og forbedre den kulturelle infrastruktur i hele Europa med særlig vægt på at tackle socioøkonomiske og territoriale forskelle samt fremme kulturdeltagelse på lokalt plan.

4. Alle har ret til **rimelige, retfærdige, sunde og sikre arbejdsvilkår**, herunder kunstnere og kulturarbejdere, som er kernen i vores kulturelle og kreative sektorer og brancher. Rimelig aflønning og passende arbejdsvilkår er afgørende for kunstnerisk frihed og kulturel mangfoldighed. Vi forpligter os til:

- idet arbejdsmarkedsparternes rolle og autonomi respekteres, at fremme rimelig aflønning, passende social beskyttelse, adgang til udvikling af færdigheder og mobilitet for alle kunstnere og kulturarbejdere samt støtte deres kollektive overenskomstforhandlinger og fremme deres sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, herunder deres mentale sundhed
- at fremme ligestilling mellem kønnene inden for kultur og kulturarv og beskytte rettighederne for kunstnere og kulturarbejdere med handicap.

5. **Unge** er afgørende for udformningen af Europas fremtid og dets mangfoldige kulturelle landskab. Vi forpligter os til:

- at fremme unges repræsentation og deltagelse i udformningen af kulturpolitikker for at styrke deres stemme i beslutningsprocesser, der vedrører dem
- at støtte unge og nye kunstnere, herunder marginaliserede eller dårligt stillede personer, og anerkende deres bidrag til Europas kultur og kulturarv
- at tilskynde til samarbejde mellem generationerne og udveksling mellem kunstnere for at sikre overførsel af færdigheder, viden og traditioner.

6. Synergien mellem **kultur, kunst og uddannelse** er afgørende for fremtidige samfunds udvikling og velstand. Vi forpligter os til:
- at fremme kunstuddannelse for alle inden for formel, ikkeformel og uformel læring som led i livslang læring og dermed bidrage til EU's mangfoldighed og modstandsdygtighed
 - at støtte STEAM-tilgangen (naturvidenskab, teknologi, ingeniørvidenskab, kunst og matematik) og interdisciplinære og tværfaglige synergier mellem kultur, kunst, videnskab og teknologi.
7. Kulturelt engagement har vist sig at have en positiv indvirkning på enkeltpersoners og lokalsamfunds **sundhed og trivsel**. Vi forpligter os til:
- gennem vores politikker at fremme de positive virkninger af kultur og kulturdeltagelse på sundhed og trivsel
 - at udveksle bedste praksis og innovative tilgange på tværs af sektorer.
8. Etisk, bæredygtig og ansvarlig anvendelse, udvikling og forvaltning af systemer for **kunstig intelligens** (AI) bør fremme menneskelig kreativitet gennem en retfærdig menneskecentreret og rettighedsbaseret tilgang. Dette bør gøres ved at: respektere kulturelle rettigheder, tilgængelighed, inklusivitet og kulturel mangfoldighed, fremme og bidrage til søgbarheden og synligheden af europæisk, nationalt og lokalt indhold, fremme konkurrenceevnen, modvirke digitale kløfter og fremme digital inklusion. Vi forpligter os til:
- at fremme menneskelig frembringelse og europæisk kulturel og sproglig digital suverænitæt og håndtere etiske risici for fordomme og kulturel homogenisering
 - at beskytte intellektuelle ejendomsrettigheder ved at håndtere indvirkningen af AI på ophavsmænd og deres rimelige aflønning og samtidig være åben over for innovation

- at fremme gennemsigtigheden af indhold, der genereres af AI, for at gøre det lettere at skelne mellem menneskeskabt og AI-genereret indhold
- at overvåge og afbøde virkningen af AI på beskæftigelsen samt støtte de kulturelle og kreative sektorer og brancher i at tilpasse sig teknologiske forandringer og tilegne sig digitale færdigheder
- at fremme anvendelsen af AI som et redskab til at støtte kulturelle og kreative fagfolk og sætte de kulturelle og kreative sektorer og brancher i stand til at udnytte de muligheder, som disse teknologier giver, og dermed styrke Europas innovationskapacitet og globale teknologiske konkurrenceevne.

9. **Kulturarven** forbinder vores fortid med vores fremtid. Den er et symbol på enhed i mangfoldighed og en hjørnesteen i vores identitet, demokrati og modstandsdygtighed. Vi forpligter os til:

- at beskytte, sikre og fremme Europas rige natur- og kulturarv – både materiel og immateriel – og samtidig udnytte digitale teknologier til at fremme dens bevarelse, tilgængelighed og innovation
- at forbedre bevidsthed, forskning og kapacitetsopbygning samt anvendelse af og interoperabiliteten mellem databaser og digitale teknologier for at imødegå truslen fra ulovlig handel med kulturgenstande og andre relaterede forbrydelser og samtidig fremme samarbejde mellem relevante fagfolk, f.eks. inden for kulturarv, retshåndhævelse eller toldvirksomhed, herunder i en international sammenhæng
- at fremme udveksling mellem generationerne for at sikre overførsel af kulturarv og viden fra ældre til yngre generationer.

10. Kultur og kulturarv fremmer **regional og territorial udvikling, modstandsdygtighed, social samhørighed og konvergens** mellem Europas regioner. De skal også beskyttes i krisetider, herunder mod risici såsom virkningerne af klimaændringer. Vi forpligter os til:

- at udnytte kulturens og kulturarvens potentiale i samspil med andre områder med hensyn til at øge alle områders tiltrækningskraft og tackle territoriale udfordringer, herunder bekæmpelse af demografisk tilbagegang, navnlig i landdistrikter og periferer, fjerntliggende og underforsynede områder og regioner i EU's yderste periferi
- at fremme bæredygtig kulturturisme med respekt for kulturarv, landskaber og lokalsamfunds praksis og bidrage til regional og lokal udvikling
- at undersøge forskellige måder, hvorpå kultur og kulturarv kan integreres i samarbejdet om kriseberedskabssikkerhed og kriseberedskabsplanlægning, krise- og risikostyring, genopbygning efter kriser samt genopretnings- og fredsopbygningsprocesser.

11. Kultur, herunder kulturarv, er afgørende for **omstillingen til miljømæssig bæredygtighed**, da den former værdier, adfærd og praksis, der understøtter en miljømæssigt ansvarlig udvikling. Vi forpligter os til:

- at fremhæve kulturens betydning i den politiske reaktion på økologiske udfordringer ved at fremme arkitektur, design, beskyttelse af kulturarv, landskabsforvaltning, der forfølger kvalitet, innovation, inklusion og ekspertise, samt ved at tilskynde til anvendelse af praktiske værktøjer til og færdigheder inden for grøn omstilling og gøre det muligt for kultur- og kulturarvsaktører at lede og ændre narrativer i fællesskab med lokalsamfund.

12. Forfølgelsen af ambitionerne i denne erklæring og fuld udnyttelse af kulturens tværgående virkninger indebærer fremme af kulturen i EU's interne og eksterne politikker, imødekommelse af behovene i og investering i de kulturelle og kreative sektorer og brancher og overvågning af fremskridt. Vi forpligter os til:
- at støtte de kulturelle og kreative sektorer og branchers bæredygtighed og sikre kulturarven, herunder ved at tilskynde til forskellige former for finansiering og overveje innovative og alternative finansieringsformer på alle forvaltningsniveauer
 - at sikre effektiv kulturel integration i relevante EU-strategier, -politikker og -tiltag og de tilhørende finansieringsværktøjer fra den tidlige udformningsfase til gennemførelsen
 - at styrke den grænseoverskridende udbredelse af europæiske kulturelle værker i al deres mangfoldighed
 - at opretholde en tæt og regelmæssig dialog med relevante interessenter
 - at fremme denne erklæring – inden for rammerne af underskrivernes respektive roller og beføjelser – i EU's forbindelser med partnerlande og relevante internationale organisationer og fremme samarbejde inden for multilaterale fora
 - at fremme initiativer, der har til formål at forbedre tilgængeligheden af solide og sammenlignelige data om kultur med henblik på at støtte udviklingen af evidensbaserede kulturpolitikker
 - at gennemgå fremskridtene på de områder, der er omfattet af denne erklæring.